

Seventh International Olympiad in Theoretical, Mathematical and Applied Linguistics

Wrocław (Poland), 26–31 July 2009

Individual Contest Problems

Rules for writing out the solutions

1. Do not copy the statements of the problems. Write down your solution to each problem on a separate sheet or sheets. On each sheet indicate the number of the problem, the number of your seat and your surname. Otherwise your work may be mislaid or misattributed.
2. Your answers must be well-argued. Even a perfectly correct answer will be given a low score unless accompanied by an explanation.

Problem #1 (20 points). The following are phrases in English and their translations into the Sulka language:

1 betel nut	<i>a vhoi a tgiang</i>
1 yam	<i>a tu a tgiang</i>
2 betel nuts	<i>a lo vhoi a lomin</i>
2 coconuts	<i>a lo ksie a lomin</i>
3 betel nuts	<i>o vuo a korlotge</i>
3 breadfruits	<i>a moulang hori orom a tgiang</i>
4 yams	<i>o sngu a korlolo</i>
6 yams	<i>o sngu a ktiëk hori orom a tgiang</i>
7 betel nuts	<i>o vuo a ktiëk hori orom a lomin</i>
10 breadfruits	<i>a lo ngaitegaap hori orom a moulang</i>
10 coconuts	<i>a lo ngausmia hori orom a lomin</i>
10 yams	<i>o sngu a lo ktiëk</i>
15 coconuts	<i>o ngausmia a korlotge hori orom a korlotge</i>
16 coconuts	<i>o ngausmia a korlolo</i>
18 breadfruits	<i>o ngaitegaap a korlolo hori orom a moulang</i>
18 yams	<i>o sngu a lo ktiëk hori orom a ktiëk hori orom a korlotge</i>
19 betel nuts	<i>o vuo a lo ktiëk hori orom a ktiëk hori orom a korlolo</i>
20 yams	<i>o sngu a mhelom</i>

(a) Translate into English:

a ksie a tgiang
o ngaitegaap a korlotge
o ngausmia a ktiëk
o vuo a lo ktiëk hori orom a tgiang

(b) Translate into Sulka:

2 yams
14 yams
15 breadfruits
20 betel nuts

△ Sulka belongs to the East Papuan language family. It is spoken by approx. 3500 people in East New Britain Province in Papua New Guinea.

Betel nuts are actually seeds of a certain kind of palm. Yam is the edible tuber of the tropical plant of the same name.

—Evgenia Korovina, Ivan Derzhanski

Problem #2 (20 points). The following are words of the Maninka and Bamana languages written in the N'Ko and the Roman script and their English translations:

(a)

Yɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	bàlákàwúli	unexpectedness; sandgrouse (a kind of bird)
ũt̃ũb̃ɔ̃ɔ̃	játùrú	hyena
ỸỸỸỸỸỸ	kòlijí	washing water
ɪ̃ɔ̃ɔ̃	wàlá	slate
ɪ̃t̃ỹɔ̃ɪ̃ɔ̃ɪ̃ɔ̃	kúmayira	advertising
Ỹt̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	tùbabumóri	Christian priest
ɔ̃t̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ỸF	?	uncircumcised boy
ɪ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	?	match-seller
?	kòrikóri	rust
?	báwò	because

(b)

ɪ̃ɛ̃ɔ̃ɪ̃t̃ɔ̃	márajàba	hail!
ɪ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ỸỸ	jílasama	hippopotamus
Ỹɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	kòrɔ̃karasí	gerontocracy
ɪ̃ɔ̃ɔ̃	kàna	may it be that
ɔ̃ɔ̃ɔ̃Ỹɔ̃ɔ̃ɔ̃	bàsitéme	wide-meshed sieve
ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	nàmátòrokó	hyena
ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	?	rainbow
ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	?	light (of a lamp)
ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃ɔ̃	?	a kind of midges; honey from such midges
?	jàmanaké	the joys, pleasures of youth
?	létère	letter, missive
?	bìlakóro	uncircumcised boy

Fill in the gaps.

△ The N'Ko script was invented in 1949 by the Guinean enlightener Souleymayne Kante.

In the Roman script **j** = *j* in *judge*, **y** = *y* in *yay!*, **ɛ** ≈ *a* in *hat*, **ɔ** ≈ *a* in *hall*. The marks ̃ and ̂ indicate high and low tone (level of voice when pronouncing the syllable), respectively; if neither is present, the syllable has middle tone.

The Bamana and Maninka languages belong to the Manding group of the Mande language family. They are spoken in Mali, Guinea and other countries in West Africa. These languages are very close to one another; the distinction between them is of no consequence to the problem.

—Ivan Derzhanski

Problem #3 (20 points). Here are the names of 24 Burmese children and their dates of birth:

boys		girls	
name	date of birth	name	date of birth
kaʊŋ myaʔ	06/01/2009	paŋ we	06/04/2009
zeiya cɔ	06/09/2009	thouŋ uŋ	06/06/2009
pyesouŋ auŋ	06/18/2009	khiŋ le nwe	06/08/2009
ne liŋ	06/20/2009	wiŋ i muŋ	06/10/2009
lwiŋ koko	06/24/2009	mimi khaiŋ	06/18/2009
phouŋ naiŋ thuŋ	06/25/2009	su myaʔ so	06/30/2009
myo khiŋ wiŋ	07/02/2009	susu wiŋ	07/07/2009
tiŋ mauŋ laʔ	07/04/2009	yadana u	07/08/2009
khaiŋ miŋ thuŋ	07/06/2009	tiŋ za mɔ	07/11/2009
wiŋ cɔ auŋ	07/08/2009	yiŋyiŋ myiŋ	07/15/2009
theʔ auŋ	07/11/2009	keʔi thuŋ	07/20/2009
shaŋ thuŋ	07/21/2009	shu maŋ cɔ	07/21/2009

On 06/14/2009, 06/16/2009, 06/24/2009, 07/09/2009, 07/13/2009, and 07/18/2009 six other Burmese children were born. Here are their names:

- boys: **ŋwe siŋpu, so mo cɔ, ye auŋ naiŋ**
- girls: **daliya, e tiŋ, phyuphyu wiŋ**

Who was born when?

△ The Burmese names are given in a simplified Roman transcription. **c** = *ch* in *church*, **ɛ** ≈ *a* in *hat*, **h** indicates that the preceding consonant is aspirated (pronounced with a puff of air), **ŋ** = *ng* in *hang*, **ŋ̃** indicates that the preceding vowel is nasal, **ɔ** ≈ *a* in *hall*, **ɸ** ≈ English *th* in *with*, **y** = *y* in *yay!*, **ʔ** is a consonant (the so-called glottal stop).

—Ivan Derzhanski, Maria Cydzik

Problem #4 (20 points). Given are Old Indic word stems which are thought to preserve the most ancient (Indo-European) position of the stress. They are divided into root and suffix by a hyphen. The stressed vowel bears the mark ́.

<i>vṛ́k-a-</i>	wolf	<i>vádh-ri-</i>	castrated	<i>púr-va-</i>	first
<i>vadh-á-</i>	deadly weapon	<i>dhū-má-</i>	smoke	<i>bhṛ́m-i-</i>	mobile
<i>sād-á-</i>	sitting on horseback	<i>dṛ́-ti-</i>	leather bag	<i>kr̥ṣ́-i-</i>	tillage
<i>puṣ́-ti-</i>	prosperity	<i>ghṛ́-ṇi-</i>	heat	<i>stó-ma-</i>	hymn
<i>sik-ti-</i>	effusion	<i>ghṛ́-ṇá-</i>	heat	<i>dar-má-</i>	demolisher
<i>pī-ti-</i>	drinking, draught	<i>kā́-ma-</i>	desire	<i>nag-ná-</i>	naked
<i>gá-ti-</i>	walk			<i>vák-va-</i>	rolling

(a) Explain why it is not possible to use these data to determine the placement of the stress of the following stems: *bhā́g-a-* ‘share’, *pad-a-* ‘step’, *pat-i-* ‘lord’, *us-ri-* ‘morning light’.

(b) Indicate the stress of the word stems given below:

<i>mṛ́dh-ra-</i>	foe	<i>tan-ti-</i>	cord	<i>svap-na-</i>	sleep	<i>abh-ra-</i>	cloud
<i>phe-na-</i>	foam	<i>bhār-a-</i>	burden	<i>bhū-mi-</i>	earth, soil	<i>ghan-a-</i>	killing
<i>stu-ti-</i>	praise	<i>dū-ta-</i>	messenger	<i>ghar-ma-</i>	heat	<i>ghṛ́ṣ-vi-</i>	exuberant

△ **h** indicates that the preceding consonant is aspirated (pronounced with a puff of air); **ṛ**, **ṣ** and **ṭ** ≈ *n*, *sh* and *t* in *barn*, *marsh* and *art*, uttered with the tip of the tongue turned back; **ṛ̥** is a vowel similar to the middle sound in American English *bird*. The mark ́ denotes vowel length.

—Alexander Piperski

Problem #5 (20 points). The following are sentences in Nahuatl and their English translations:

1. <i>nimitztlazoh^tla</i>	I love you
2. <i>tikmaka in āmoxtli</i>	you give the book to him
3. <i>nītlah^ttoa</i>	I say something
4. <i>kātlītia in kuauh^xīnki in pochtekatl</i>	the merchant makes the carpenter drink;
the carpenter makes the merchant drink
5. <i>titzāhtzi</i>	you shout
6. <i>niki in ātōlli</i>	I drink the atole
7. <i>tikuīka</i>	you sing
8. <i>tinēchtlakāhuilia</i>	you leave something for me
9. <i>kochi in tīzītl</i>	the healer sleeps
10. <i>niknekiltia in kuauh^xīnki in āmoxtli</i>	I make the carpenter want the book
11. <i>mitztēhuītekilia</i>	he beats you for somebody;
he beats somebody for you
12. <i>kēhua in kikatl</i>	sings the song
13. <i>niktlalhuia in zihuātl</i>	I say something to the woman
14. <i>tiktēkāhualtia in oktli</i>	you make somebody leave the wine
15. <i>ātli</i>	he drinks
16. <i>tlachīhua in pochtekatl</i>	the merchant prepares something
17. <i>tēhuetzītia in zihuātl</i>	the woman makes somebody fall

(a) Translate into English in all possible ways:

18. *tiktlazoh^tlaltia in zihuātl in kuauh^xīnki*
19. *nēchtzāhtzītia*
20. *tikhuīteki*
21. *nikēhuilia in kikatl in tīzītl*
22. *nikneki in ātōlli*
23. *mitztlakāhualtia*

(b) Translate into Nahuatl:

24. he makes me prepare the atole
25. you prepare the wine for somebody
26. the healer makes you sleep
27. I sing something
28. I fall

⚠ Classical Nahuatl was the language of the Aztec Empire in Mexico.

The Nahuatl sentences are given in a simplified orthography. *ch*, *hu*, *ku*, *tl*, *tz*, *uh* are consonants. The mark $\bar{\quad}$ denotes vowel length.

Atole is a cornstarch-based hot drink.

—Bozhidar Bozhanov, Todor Tchervenkov

Editors: Alexander Berdichevsky, Bozhidar Bozhanov, Ivan Derzhanski, Ludmilla Fedorova, Dmitry Gerasimov, Ksenia Gilyarova, Stanislav Gurevich, Adam Hesterberg, Renate Pajusalu, Alexander Piperski, Todor Tchervenkov (editor-in-chief).

English text: Bozhidar Bozhanov, Ivan Derzhanski, Adam Hesterberg, Alexander Piperski, Todor Tchervenkov.

Good luck!

Seventh International Olympiad in Theoretical, Mathematical and Applied Linguistics

Wrocław (Poland), 26–31 July 2009

Individual Contest Solutions

Problem #1. Here are the words from which the Sulka language constructs its numerals:

- *tgiang* 1, *lomin* 2, *korlotge* 3, *korlolo* 4, *ktiëk* 5, *mhelom* 20;
- *hori orom* addition, *lo* doubling;
- *a* singular, *o* plural (from 3 on).

Nouns have different forms for the two numbers (*tu*, *sngu*; *vhoi*, *vuo*). There are separate words for a foursome of coconuts, for a twosome and foursome of breadfruit (*ngausmia*, *moulang*, *ngaitegaap*).

Answers:

- (a)
- *a ksie a tgiang*: 1 coconut
 - *o ngaitegaap a korlotge*: 12 breadfruits
 - *o ngausmia a ktiëk*: 20 coconuts
 - *o vuo a lo ktiëk hori orom a tgiang*: 11 betel nuts
- (b)
- 2 yams: *a lo tu a lomin*
 - 14 yams: *o sngu a lo ktiëk hori orom a korlolo*
 - 15 breadfruits: *o ngaitegaap a korlotge hori orom a moulang hori orom a tgiang*
 - 20 betel nuts: *o vuo a mhelom*

Problem #2. The N’Ko script is written and read from right to left. The script is an alphabet: each letter stands for a consonant or a vowel. The letters within a word are joined.

- (a) A tilde above a vowel letter means low tone, its absence means high tone. But a vowel has middle tone if it is marked in the same way as the one before it (if both either have or lack tildes).

ɔ́tɔ́híq̃ỹf — **bílákòró**
ɔ̃uɔ̃lɔ̃ — **tájula**

kòrikóri — ʏtɔ́híỹt̃ɔ́h
báwò — ɔ̃ɔ̃ɔ̃f

- (b) If two adjacent syllables have the same vowel and both letters should have a tilde or neither should have one according to the rules, only the second vowel is written.

q̃q̃q̃h — kòlóló
ɔ̃ɔ̃ɔ̃h — támenε
ɔ̃ɔ̃ɔ̃h — wólowolo

létere — ɔ̃tɔ̃ɔ̃h
bílakóro — ɔ́tɔ́híq̃ỹf
jàmanaké — ɔ̃híɔ̃ɔ̃h

Problem #3. We can see that the names of the children born on the same day of the week have similar first sounds:

- Monday: kaʊŋ myaʔ, khiŋ le nwɛ, khaiŋ miŋ thuŋ, kɛpi thuŋ
- Tuesday: zeiya cɔ, su myaʔ so, susu wiŋ, shaŋ thuŋ, shu maŋ cɔ
- Wednesday: wiŋ i muŋ, wiŋ koko, wiŋ cɔ auŋ, yadana u, yiŋyiŋ myiŋ
- Thursday: paŋ we, pyesouŋ auŋ, mimi khaiŋ, phouŋ naiŋ thuŋ, myo khiŋ wiŋ
- Saturday: thouŋ uŋ, ne liŋ, tiŋ mauŋ laʔ, theʔ auŋ, tiŋ za mɔ

Answers:

- ŋwe siŋbu — 07/13/2009 (Monday);
- so mo cɔ — 06/16/2009 (Tuesday);
- yɛ auŋ naiŋ — 06/24/2009 (Wednesday),
- daliya — 07/18/2009 (Saturday),
- e tiŋ — 06/14/2009 (Sunday: there are no Sunday-born children in the data, nor any names beginning with vowels),
- phyuphyu wiŋ — 07/09/2009 (Thursday).

Problem #4.

If the stop consonant in the root	and the vowel in the suffix is a ,	and the vowel in the suffix is i ,
is voiced	the stress is on the suffix.	the stress is on the root.
is voiceless	the stress is on the root.	the stress is on the suffix.

- (a) This rule holds if the root contains precisely one stop consonant. If there are two (*bhāg-a-*, *pad-a-*, *pat-i-*), or if there are none (*us-ri-*), the place of the stress can't be determined.
- (b) *mṛdh-rá-*, *phé-na-*, *stu-tí-*, *tan-tí-*, *bhār-á-*, *dū-tá-*, *sváp-na-*, *bhū-mi-*, *ghar-má-*, *abh-rá-*, *ghan-á-*, *ghṛṣ-vi-*.

Problem #5. The Nahuatl sentences begin with the predicate. The subject and object (or objects) follow in any order, preceded by *in* (a definite article).

The verb receives the following prefixes:

- subject: *ni-* 1st person sg, *ti-* 2nd person sg, — 3rd person sg;
- object: *nēch-* 1st person sg, *mitz-* 2nd person sg, *k-* 3rd person sg;
- another object: *tē-* ‘somebody’, *tla-* ‘something’.

As well as the following suffixes:

- ‘make ...’:
 - <intransitive verb> *-tia* (with lengthening of a preceding *i*),
 - <transitive verb> *-ltia*;
- ‘do for ...’: *-lia* (with change of a preceding *a* to *i*).

Often the same action with and without an object is expressed by different verbs.

Answers:

(a)	18.	<i>tiklazohltaltia</i>	you make the woman love the carpenter;
		<i>in zihuātl in kuauhxīnki</i>	you make the carpenter love the woman
	19.	<i>nēchtzāhtzītia</i>	he makes me shout
	20.	<i>tikhuūteki</i>	you beat him
	21.	<i>nikēhuilia in kikatl in tīzītl</i>	I sing the song for the healer
	22.	<i>nikneki in ātōlli</i>	I want the atole
	23.	<i>mitztlakāhualtia</i>	he makes you leave something
(b)	24.	he makes me prepare the atole	<i>nēchchīhualtia in ātōlli</i>
	25.	you prepare the wine for somebody	<i>tiktēchīhuilia in oktli</i>
	26.	the healer makes you sleep	<i>mitzkochītia in tīzītl</i>
	27.	I sing something	<i>nītlaēhua</i>
	28.	I fall	<i>nīhuetzī</i>

Seventh International Olympiad in Theoretical, Mathematical and Applied Linguistics

Wrocław (Poland), 26–31 July 2009

Team Contest Problem

Here is a list of the 50 most frequent words of the Vietnamese language with their occurrences in a corpus (text collection) of one million words:

Từ	Số	Từ	Số	Từ	Số	Từ	Số	Từ	Số					
1	và	13076	11	được	6620	21	ông	4224	31	làm	3762	41	nước	3176
2	của	12313	12	người	6434	22	công	4210	32	đó	3724	42	thế	3166
3	một	10587	13	những	6065	23	như	4088	33	phải	3637	43	quốc	3139
4	có	10488	14	với	5396	24	cũng	4068	34	tôi	3484	44	tại	3105
5	là	10303	15	để	4984	25	về	4025	35	chính	3413	45	thể	3032
6	không	8451	16	ra	4881	26	ở	4005	36	năm	3360	46	nói	3007
7	cho	8387	17	con	4685	27	nhà	3942	37	đi	3290	47	trên	2991
8	các	8383	18	đến	4645	28	khi	3890	38	sẽ	3268	48	thì	2941
9	trong	8149	19	vào	4548	29	dân	3811	39	bị	3218	49	thành	2899
10	đã	7585	20	này	4403	30	lại	3806	40	từ	3195	50	nhưng	2895

Translate as much as you can from the first ten reading units of a Vietnamese course for advanced beginners given below. You will find all of the above words except five in the reading units. These words are highlighted in the texts.

Bài một. *My Room*

¹Đây là phòng của tôi. ²Trong phòng có nhiều đồ đạc. ³Đây là bàn và ghế. ⁴Trên bàn có một cái máy vi tính, một vài đĩa CD, một vài quyển sách, một cuốn từ điển Anh–Việt và rất nhiều bút. ⁵Đây là giường của tôi. ⁶Trên giường có gối, chăn và một cái điều khiển ti vi. ⁷Kia là tủ quần áo của tôi. ⁸Tôi có nhiều quần jean và áo thun. ⁹Tôi không có nhiều áo sơ mi. ¹⁰Dưới tủ là giày và dép. ¹¹Đây là điện thoại di động của tôi. ¹²Điện thoại này rất mới và đẹp. ¹³Kia là lò sưởi điện. ¹⁴Trên tường phòng tôi có một cái máy lạnh và cái quạt máy và một tấm gương. ¹⁵Phòng tôi có một cái ti vi nhỏ và một đầu đĩa DVD. ¹⁶Đây là cái tủ lạnh của tôi. ¹⁷Trong tủ lạnh có nhiều trái cây, nước ngọt và bia. ¹⁸Trên tủ lạnh có nhiều ly cốc. ¹⁹Phòng của tôi nhỏ, nhưng tôi rất thích nó.

Bài hai. *Mr Nam Studies Korean at Hanoi University*

¹Anh Nam là sinh viên. ²Anh ấy học tiếng Hàn ở trường Đại học Ngoại ngữ Hà Nội. ³Sáng nay, anh Nam thức dậy lúc 6 giờ. ⁴Anh ấy ăn sáng lúc 6 giờ 30 phút. ⁵Anh ấy đến trường lúc 7 giờ. ⁶Buổi sáng, anh Nam học Hội thoại tiếng Hàn. ⁷Anh ấy học với một giáo sư người Hàn từ 7 giờ đến 10 giờ. ⁸Lúc 10 giờ rưỡi, anh Nam đi gặp bạn. ⁹Bạn anh ấy cũng là sinh viên ở trường đại học. ¹⁰Buổi trưa, anh ấy và bạn ăn trưa ở căn tin trong trường Đại học. ¹¹Buổi chiều, anh Nam học từ 1 giờ rưỡi đến 4 giờ. ¹²Sau đó, anh Nam đi uống cà phê với bạn. ¹³Buổi tối anh Nam học tiếng Anh ở một trung tâm ngoại ngữ.

Bài ba. *Mr Lee Comes to Vietnam*

¹Anh Lee **đã đi** Việt Nam hai lần, **một** lần **để** du lịch, **một** lần **để** học tiếng Việt.
²Anh Lee **đi** Việt Nam lần đầu tiên **vào năm** 2003. ³Anh ấy **đã đi** du lịch **ở các thành** phố lớn **của** Việt Nam: Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Nha Trang, Đà Lạt. ⁴Anh Lee **đi** Việt Nam lần thứ hai cách đây 6 tháng. ⁵Lần **này**, anh Lee **đã đi** TP. Hồ Chí Minh **để** học tiếng Việt. ⁶**Ở đó**, anh Lee **đã** gặp nhiều giáo viên **và** sinh viên Việt Nam.
⁷Anh Lee thích **nói** tiếng Việt **với** sinh viên Việt Nam. ⁸**Ở** TP. Hồ Chí Minh **có** nhiều **người** Hàn **Quốc**. ⁹Họ **làm** việc **ở công** ty Hàn **Quốc**. ¹⁰**Ở** trường đại học, anh Lee **cũng** gặp nhiều sinh viên Hàn **Quốc**. ¹¹Anh Lee rất thích TP. Hồ Chí Minh **và** rất thích tiếng Việt. ¹²Anh Lee **có** nhiều bạn Việt Nam. ¹³Họ **không** biết tiếng Hàn, vì vậy, anh Lee **nói** tiếng Việt **với** họ. ¹⁴Bây giờ, anh Lee **đã** trở **về** Hàn **Quốc**, **nhưng** anh Lee muốn **năm** sau trở **lại** Việt Nam.

Bài bốn. *Van Hung Works for Offo Company*

¹Xin chào **các** bạn. ²**Tôi** tên là Nguyễn Văn Hùng. ³Hiện nay, **tôi** đang **làm** nhân viên tiếp thị **cho công** ty thương mại Offo. ⁴Mỗi tuần **tôi làm** việc **năm** ngày, **từ** thứ hai **đến** thứ sáu. ⁵Buổi sáng thứ hai, **tôi** thường **có** họp **ở công** ty lúc 7 giờ sáng. ⁶**Tôi** thường **đi** nhiều nơi, gặp nhiều **người để** giới thiệu **về công** ty Offo. ⁷Vì vậy, **vào** thứ sáu, **tôi** thường rất mệt. ⁸Thứ bảy **và** chủ nhật, **tôi không đi làm**. ⁹**Tôi** thường nghỉ **ở nhà**. ¹⁰**Tôi** ăn nhiều, ngủ nhiều. ¹¹Đôi **khí tôi đến** nhà bạn **tôi**. ¹²**Tôi cũng** thường **đi** chơi **ở công** viên **với các con** **tôi**. ¹³Buổi tối thứ bảy, chúng **tôi** thường **đi** uống cà phê hay **đi** nghe nhạc. ¹⁴**Ở** TP. Hồ Chí Minh **có** nhiều tiệm cà phê. ¹⁵Chủ nhật, **tôi** thường **đi** chơi bóng đá. ¹⁶**Tôi** rất thích hai ngày thứ bảy **và** chủ nhật. ¹⁷**Và** **tôi** rất ghét buổi sáng thứ hai.

Bài năm. *My Family*

¹Xin giới thiệu **với các** bạn **về** gia đình **của** **tôi**. ²Gia đình **tôi có** 6 **người**: bố mẹ **tôi**, chị cả, **tôi**, **một** em gái **và một** em trai út. ³Gia đình **tôi** sống **ở** Hà Nội. ⁴Bố **tôi** **năm** nay 60 tuổi. ⁵Bố **tôi là** giám đốc **của một công** ty tư nhân. ⁶Mẹ **tôi là** giáo viên trường tiểu học. ⁷Chị cả **tôi** **năm** nay 27 tuổi, **đã** tốt nghiệp đại học **và** hiện đang **làm** việc **cho một công** ty thương mại. ⁸Chị ấy lúc nào **cũng** rất bận. ⁹**Tôi** còn **là** sinh viên **năm** thứ 3 khoa tiếng Nhật. ¹⁰Em gái kể **tôi cũng** là sinh viên. ¹¹Em ấy học **năm** thứ nhất khoa tiếng Anh. ¹²Chúng **tôi** đều học **ở** trường Đại học Ngoại Ngữ Hà Nội. ¹³Em trai út **của** **tôi** đang học **ở** trường Trung học Nguyễn Đình Chiểu. ¹⁴**Vào** cuối tuần, chúng **tôi** thường **đi** dạo **ở công** viên **và** nghe nhạc. ¹⁵Nghe **nói** **năm** sau chị cả **tôi** sẽ kết hôn.

Bài sáu. *I Live in Ho Chi Minh City*

¹**Tôi** sống **với** gia đình **tôi** **ở** Quận 1. ²**Từ** nhà **tôi** **đến** chợ Bến **Thành** **không** xa. ³**Tôi có thể** **đi** bộ **đến** đó. ⁴Nhà **tôi** nằm **ở** góc ngã tư đường Nguyễn Du — Cách Mạng Tháng Tám. ⁵Đối diện **nhà** **tôi là** một trạm xăng. ⁶Bên **phải** nhà **tôi là** khách sạn ABC. ⁷Khách sạn nhỏ, **nhưng** rất đẹp **và không** đắt. ⁸Bên trái nhà **tôi có** một

tiệm phở. ⁹Hàng ngày, buổi sáng, **tôi** thường ăn sáng ở đó. ¹⁰Phở ở đó rất ngon. ¹¹**Nhà tôi không** xa trường đại học. ¹²**Tôi có thể đến** trường bằng xe đạp hay xe máy. ¹³**Khi có** thời gian, **tôi cũng có thể đi bộ đi học**. ¹⁴**Đi bộ từ nhà đến** trường mất khoảng 30 phút. ¹⁵**Tôi** rất thích **đi bộ đến đó**. ¹⁶**Đi** bằng xe máy **thì** nhanh hơn, chỉ mất khoảng 7 phút. ¹⁷**Nhà tôi** địa chỉ ở số 35 đường Cách Mạng Tháng Tám, Quận 1, **Thành phố Hồ Chí Minh**.

Bài bảy. *Restaurant*

¹Chủ nhật tuần trước, chúng **tôi đi** ăn tối ở **một nhà hàng**. ²**Nhà hàng này** tên là Quê Hương. ³**Đó là một nhà hàng** nổi tiếng ở TP. Hồ Chí Minh. ⁴**Các** món ăn ở đó **không** đắt lắm. ⁵Chúng **tôi đã** gọi nhiều món **như** chả giò, nem nướng, tôm nướng, lẩu hải sản. ⁶Sau đó, **các bạn tôi** còn gọi thêm cơm chiên và món tráng miệng. ⁷Chúng **tôi** uống bia Sài Gòn. ⁸Bia Sài Gòn **là một** loại bia **của** Việt Nam. ⁹**Các** bạn nữ **không** uống bia mà uống **nước** ngọt. ¹⁰**Nhà hàng** Quê Hương lúc nào **cũng** rất đông khách. ¹¹Nếu khách **đến vào** thứ bảy và chủ nhật **thì** thường **không có** chỗ ngồi. ¹²**Các** bạn **tôi** đều thấy món ăn ở đây rất ngon. ¹³**Có** lẽ chủ nhật tuần **này**, chúng **tôi sẽ** trở lại ăn tối ở đó.

Bài tám. *Souvenir Shop in Hue City*

¹Chúng **tôi có một** cửa hàng chuyên bán đồ lưu niệm ở Huế. ²Khách **đến** thường là cả khách Việt Nam lẫn khách **nước** ngoài. ³**Vào** tháng 7, tháng 8, mùa du lịch, cửa hàng chúng **tôi** đông khách hơn. ⁴Vì vậy, chúng **tôi** thường mở cửa sớm hơn và đóng cửa muộn hơn. ⁵**Các** ngày **trong** tuần, chúng **tôi** thường mở cửa lúc 7 giờ sáng, và đóng cửa 10 giờ đêm. ⁶**Nhưng những** ngày cuối tuần, **khi** đông khách, chúng **tôi có thể** mở cửa **đến** 12 giờ đêm. ⁷**Vào** tháng hai hàng **năm**, cửa hàng chúng **tôi** thường đóng cửa **trong** khoảng hai tuần. ⁸Lý do **là** nhân viên cửa hàng nghỉ Tết.

⁹Khách **của** chúng **tôi là những người** du lịch **nước** ngoài và cả Việt Nam. ¹⁰Họ thường mua quà lưu niệm **để** tặng **cho** bạn bè, đồng nghiệp. ¹¹Khách **có thể** trả bằng tiền đô hoặc tiền Việt. ¹²Cửa hàng chúng **tôi có** rất nhiều quà lưu niệm. ¹³Nhiều món quà nhỏ, tuy **không** mắc **nhưng có** ý nghĩa kỷ niệm về Việt Nam hay về **thành phố** Huế. ¹⁴Chúng **tôi** rất vui vì **những** đồ vật **này** tuy nhỏ **nhưng đi** khắp **thế** giới.

Bài chín. *Tickets to Vietnam*

¹Sáng nay, **tôi** cùng bạn **tôi đi** mua vé máy bay. ²Chúng **tôi** muốn **đi** Việt Nam **để** học tiếng Việt **trong** hai tháng nghỉ hè. ³Tháng 7, tháng 8 **là** mùa du lịch, vì vậy **có** rất nhiều **người** muốn sang Việt Nam. ⁴Ở phòng bán vé **của Công ty Hàng không** Việt Nam, chúng **tôi được một** cô nhân viên tiếp đón. ⁵Cô ấy rất vui vẻ, **nhưng lại không** biết tiếng Nhật. ⁶Chúng **tôi phải nói** chuyện **với** cô ấy bằng tiếng Anh. ⁷Bạn **tôi đã** hỏi mua vé máy bay giảm giá **từ** Tokyo **đi** TP. Hồ Chí Minh. ⁸Cô nhân viên **cho** biết **là** vì thời gian **này có** nhiều khách **đi** du lịch ở Việt Nam, nên **không có** vé giảm giá. ⁹Giá vé **chính** thức, loại vé hạng phổ thông, **một** chiều **là** 450 đô la. ¹⁰Giá vé hạng thương gia **thì** còn đắt hơn.

¹¹Chúng **tôi đã nói** chuyện **với** cô nhân viên khoảng 30 phút. ¹²Sau đó, chúng **tôi** quyết định mua vé khứ hồi hạng phổ thông. ¹³Thời gian bay **từ** Tokyo **đến** TP. Hồ

Chí Minh khoảng 5 tiếng. ¹⁴Tuần sau chúng **tôi** sẽ khởi hành. ¹⁵**Tôi** rất muốn **đi** Việt Nam học tiếng Việt, **nhưng tôi** hơi lo lắng: **Có lẽ ở** Việt Nam nóng lắm.

Bài mười. *Hotel Sao Mai*

¹Khách sạn Sao Mai là **một** khách sạn 3 sao, nằm **ở** Trung tâm **Thành** phố Hà Nội.
²Đây **không phải là một** khách sạn lớn, **nhưng lại có** nhiều khách **nước** ngoài nhờ **vào** chất lượng dịch vụ **của** nó. ³Khách sạn Sao Mai nằm gần bờ hồ Hoàn Kiếm.
⁴Chỉ cần **đi** bộ khoảng 5 phút **là có thể đến** bờ hồ. ⁵Tuy nằm **ở** trung tâm **thành** phố **nhưng** khách sạn Sao Mai rất yên tĩnh, sạch sẽ.

⁶Khách sạn **có** tất cả 6 tầng **và** khoảng 70 phòng ngủ. ⁷**Trong** mỗi phòng ngủ đều **có** tủ lạnh, **nước** nóng **và** điện thoại. ⁸**Có** ba loại phòng khác nhau: phòng đặc biệt giá 500.000 đồng **một** đêm; phòng loại thường giá 350.000 đồng **một** đêm **và** phòng loại rẻ 250.000 đồng **một** đêm. ⁹Phòng đặc biệt **và** phòng loại thường **thì** rộng rãi **và có** máy lạnh, còn phòng loại rẻ **thì** chỉ **có** quạt máy. ¹⁰Khách sạn Sao Mai **cũng có một nhà** hàng phục vụ ăn sáng miễn phí.

¹¹**Vào** mùa du lịch, nhiều khách sạn khác tăng giá phòng. ¹²**Nhưng** khách sạn Sao Mai vẫn giữ giá cũ. ¹³Hơn nữa, tiếp tân **ở** khách sạn **này có thể nói được** tiếng Anh, tiếng Nhật **và** tiếng Hàn rất giỏi. ¹⁴**Chính** vì vậy, nhiều du khách thích **đến ở** khách sạn **này** mỗi **khí** họ **đến** thăm Hà Nội.

*

Here are the words from the list that occur in the texts, in alphabetical order:

Số	Từ	Số	Từ	Số	Từ	Số	Từ	Số	Từ
8	các	15	để	31	làm	46	nói	48	thì
35	chính	18	đến	3	một	41	nước	34	tôi
7	cho	37	đi	36	năm	26	ở	47	trên
4	có	32	đó	20	này	33	phải	9	trong
17	con	11	được	12	người	43	quốc	40	từ
22	công	28	khí	27	nhà	38	sẽ	1	và
2	của	6	không	23	như	49	thành	19	vào
24	cũng	5	là	50	nhưng	42	thể	25	về
10	đã	30	lại	13	những	45	thể	14	với

⚠ Vietnamese belongs to the Austro-Asiatic language family. It is spoken by some 66 mln people in Vietnam (see the map).

ã, â, ê, ô, ơ, ư, y are vowels; **ch, đ (Đ), gi, kh, ng, nh, ph, th, tr, x** are consonants.

Vietnamese has six tones (melodies in one of which every syllable is pronounced). One tone is not marked at all, the other five tones are marked by a diacritic above (á, à, ã, ả) or below (ạ) the vowel.

—Boris Iomdin

English text: Boris Iomdin.

Good luck!